

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

DUINO AĞITLARI

RAINER MARIA RILKE

Çeviri: Osman Tuğlu

klaros
yayınlari

DUINO AĞITLARI
Rainer Maria Rilke
Çeviri: Osman Tuğlu

YAYIN YÖNETMENİ
Lokman KURUCU

KAPAK ve SAYFA TASARIMI
Sertaç ALTUNTEPE

ISBN
978-625-415-266-5

1. Baskı HAZİRAN 2022
Klaros Yayınları

Kültür Mahallesi, Sağlık 2 Sokak
No: 56/24 ANKARA/ Çankaya
Tel: +90 552 522 92 15
Sertifika No: 44732
e-mail: klarosyayinlari@gmail.com

BASKI ve CİLT
Eğiten Kitap Yayıncılık
Organizasyon Ltd. Şti.
Sertifika No: 47083

© Copyright 2022 | Klaros Yayınları

Eserin baskı, dağıtım, pazarlama vb. hakkı anlaşmalı olarak Klaros Yayınları'na aittir. Yazılı olarak izin alınmaksızın yayınlanamaz veya kopya yapılamaz.
Bu kitabın yasal hakları ve mesuliyeti Osman Tuğlu'ya aittir.

DUINO AĞITLARI

Rainer Maria Rilke
Çeviri: Osman Tuğlu

ş i i r

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ/ 5

BİRİNCİ AĞIT/ 9

İKİNCİ AĞIT/ 19

ÜÇÜNCÜ AĞIT/ 27

DÖRDÜNCÜ AĞIT/ 33

BEŞİNCİ AĞIT/ 39

ALTINCI AĞIT/ 47

YEDİNCİ AĞIT/ 53

SEKİZİNCİ AĞIT/ 61

DOKUZUNCU AĞIT/ 67

ONUNCU AĞIT/ 73

Önsöz

Rilke yazmakta zorlandığı dönemde, 1912 yılında Trieste yakınlarındaki Duino Şatosunu ziyareti sırasında kendisine seslenen bir ses duyduğunda derin bir ilham anı yaşadı. O sesin getirdiği sözler Birinci Duino Ağıtının ilk dizesi oldu: ‘Haykırsam kim duyardı beni Melekler katından?’ Rilke hemen ilk iki ağıtı ve sonraki sekiz ağıtta yer alacak bazı bölümleri yazdı. Ama daha sonra ilhamının yoğunluğu azaldı ve İsviçre’deki Muzot Şatosunda kaldığı 1922 yılına kadar Ağıtları tamamlayamadı.

Ağıtlar, modern insan bilincinin yasını tutar. Modern dünyada kalıtsal ve önceden belirlenmiş düşünce biçimleriyle nasıl sınırlandığımızı, ölümle ilişki kuramadığımızı, sürekli olarak dağıldığımızı ve nasıl önceki tam ve bütün varlık halimizden soyutlanmış ve dışlanmış olduğumuz duygusuyla dolduğumuzu araştırır. Şiirler, hayvanların içgüdüsel doğası, yoğun, karşılıksız seven âşıklar ve genç yaşta ölen ve ölüm bilinci edinme aşamasını atlayanlar üzerinden alternatif bilinç biçimleri dener. Melek figürü aracılığıyla (Hıristiyan kaynaklı olmayan bir melektir bu), öznellik tarafından engellenmediği için bütün ve kendi kendini dolduran bir süper-bilinç keşfeder. Melek görünmeyenlerin âlemine, bilincin daha yüksek bir gerçeklik derecesini kavrayamadığımız için erişemediğimiz öte tarafına aittir. Ağıtlarda bu görünmeyenlerin âlemi aynaların

öte yüzü olarak tasavvur edilir.

Rilke, 1914'te yazdığı, kitaplarında yer almamış, 'Adeta Her Şey Bizi Duyguya Çağırıyor' adlı şiirinde iç bilinç ile dış dünya arasındaki sınırı yıkar ve dünyanın iç uzayı-mekânı-boşluğu şeklinde Türkçe yaklaşık bir karşılık bulabileceğimiz 'Weltinnenraum' kavramını geliştirir. Ağıtlar, bizi dünyadaki görünen şeyler ve iç ve hayal dünyamızdaki görünmeyen şeylerle etkileşime girerek, deneyimleyerek ve kendimizle olan ilişkilerini tam anlamıyla ifade ederek onları hayal gücümüzde dönüştürmeye ve böylece içimizde yaşamalarını sağlamaya çağırır. Ağıtlardaki Melek, görünür dünyayı anlamla doldurarak övme ve dönüştürme girişimlerimize tanık olabilen bir varlıktır. Rilke'nin fanilik duygumuza cevabı, Hristiyanlığın ebedi hayata ilişkin mesajının tekrarı değil şarkı söylemek, konuşmak ve dünyadaki kırılgan ve geçici varlığımızın zenginliğini onaylamak ve ölümün varlığını baskılamak yerine kabullenmek şeklindedir. Ağıtlar, bu düşüncenin somut ve soyut keşifleri arasında ve yine Yirminci Yüzyıl günlük yaşamının resimleri ile mitolojik ve sembolik imgeler arasında geçişler yapar. Örneğin Beşinci Ağıtta Rilke, o devrin Paris meydanlarında gerçek ve tarihi bir varlık olan, yapay meyveler ve çiçeklerle süslenmiş şapkalar satan şapkacıardan biri olarak Madam Lamort'u tanıtır. Onun sanatçılığını ruhsuz ve ucuz olarak betimlerken ismiyle ilgili kelime oyunu yaparak onu ölümün kişileştirilmiş hali olarak sunar. Onuncu Ağıtta Rilke, Yirminci Yüzyıl şehir sakinlerini panayır alanlarında ve meyhanelerde ölüm düşüncesinden uzaklaştırırken yeni ölmüş genç bir adamı son derece yoğun, sembolik ve neredeyse esrarengiz bir ölüm manzarası içinde ve bir kadın olarak görülen Keder ve Ağıt'ı izlerken resmeder.

Ağıtlar biçimsel anlamda da ağıt özellikleri gösterir. Klasik formun izleri, modern dünyada bütünlük ve yönelimin kaybolmasına, parçalanmaya ve bozulan geleneklere işaret eder. Rilke ayrıca, Ağıtların yaşama, harekete ve dönüşüme çağrısını desteklemek için dili sınırlarını genişleterek, somut ve soyutu birleştirerek, yeni sözcükler yaratarak ve söz-dizimini zorlayarak dönüştürür.

BİRİNCİ AĞIT

BİRİNCİ AĞIT

Haykırsam kim duyardı beni
 Melekler katından? Biri duyup ansızın bağrına
 sımsıkı bastırıydu da erir giderdim zaten
 daha güçlü varlığında onun. Çünkü güzellik, zorlukla
 dayandığımız dehşetin başlangıcından başka şey değildir
 ve bizi yok etmeye tenezzül etmediği için
 hayranlık duyarız ona. Her Melek korkunçtur.

Ve bu yüzden kendime hâkim oluyor ve boğuk
 hıçkırıklarımın çağırısını yutkunuyorum. Ah, öyleyse
 kimden yardım umacağız biz? Meleklerden değil,
 insanlardan değil, gözü açık hayvanlar ise
 çoktan anlamış evimizde, kurallarla belirlenen
 bu dünyada tekin olmadığımızı bizim. Bize kalan
 bir bayırda her gün tekrar gördüğümüz
 bir ağaç, belki dünkü sokak
 ve bizi beğenen, bizle kalan ve çıkıp gitmeyen
 bir alışkanlığın içten bağlılığıdır ancak.

Ah belki bir de yüzlerimizi uzayla dolu rüzgâr
 kemirirken gecedir kalan bize -, özlemle beklenen,
 hayalleri usulca kıran, kimsesiz kalplerin
 önünde güçlkle durabildiği gece kime kalmaz ki?
 O, sevgililere karşı daha mı şefkatlidir acaba?

Ah, onlar ancak kaderlerini gizlerler birbirleriyle.

Hala bunu idrak etmiyor musunuz? Kucakladığınız o boşluğu soluduğumuz gökyüzüne atın; kuşlar o vakit daha büyük bir coşkuyla uçtuklarında belki de genişleyen havayı hissedeceklerdir.

Evet, senden medet umuyordu baharlar. Nice yıldızlar varlıklarını fark etmen için bekliyordu. Sana doğru kabarıyordu geçmişten yükselen dalgalar, ya da sen açık bir pencerenin önünden geçerken bir keman sana bırakıyordu kendini. Hepsi sana görev yükledi.

~*

Ama yerine getirdin mi? Bir beklentinin dalgınlığı içinde değil miydin her zaman, sanki her şey yaklaşan bir sevgiliyi işaret ediyormuş gibi? (için gidip gelen, bazen gece boyunca sende kalan o büyük tuhaf düşüncelerle doluyken onu nerede tutacaktın ki.)

Özlersen ama anlat şiirlerinde o sevgilileri; hala yeterince ölümsüzleştirilmedi büyük duyguları onların. Onları, hani o kavuşmuş olanlardan daha çok seven neredeyse kıskandığın o terk edilmiş kadınları anlat. Yeni baştan başla onların erişilmesi imkânsız övgülerine; unutma ki kahramanın yaşamı son bulmaz asla, ölümü bile ölümsüzlüğüne bir vesile olur onun: nihai doğumu olur.

Yorgun doğa, âşıkları ise, onları ikinci defa yaratacak gücü yokmuş gibi bağrında yok eder. Gaspara Stampa'ın üzerinde, sevgilisini yitirmiş herhangi bir genç kızın, bu aşıkların yüce örneği karşısında -Onlar gibi olsam, diye duygulanmasına yetecek kadar durdun mu?

Artık bu eski acılar bizim için daha verimli olmasın mı? Sevdiğimizden severek kurtulmanın ve buna uçuşta kendini aşmak için yaydan ayrılmaya dayanan bir ok gibi titreyerek dayanmanın vakti gelmedi mi? Çünkü kalmak diye bir şey yok dünyada.

Sesler geliyor, sesler. Dinle kalbim, ermişlerin dinlediği gibi dinle: Korkunç sesleniş kaldırarak olurdu onları yerden ama o harika insanlar diz çöker, oturmayı sürdürür ve bir şeye aldırış etmezdi: Böyleydi onların dinlemesi. Sen Rabb'in sesine bir an bile tahammül edemezsin; bu esintiyi, sessizlikten doğan bu kesintisiz iletiyi dinle ama. Genç ölülerin fısıltılarını getiriyor sana. Roma ve Napoli'de gittiğin her kilisede onların yazgıları seslenmedi mi sana kısık bir sesle hep? Bir yazıt etkilemedi mi seni ya da, geçen gün Santa Maria Formosa Kilisesinde olduğu gibi? Benden ne mi istiyorlar? Ruhlarının serbestçe dolaşmasını bazen biraz engelleyen adaletsiz durumu sessizce değiştirmemi.

Kuşkusuz çok tuhaf şey artık hayatta olmamak,
zorlukla öğrenilen adetleri artık uygulamamak,
güllere ve diğer umut veren şeylere
insan geleceğine ilişkin bir anlam yüklememek;
o sonsuz kaygılı ellerde artık eskiden
olunduğu gibi olmamak ve sahip olunan adı bile
kırık bir oyuncak gibi bir kenara bırakmak.
Tuhaf şey, artık isteklerinden vazgeçmek. Tuhaf şey,
yerli yerindeki her şeyi boşlukta böylesine başıboş
yüzerken görmek. Ölü olmak zordur, bir nebze
sonsuzluk hissetmek için toparlanmak çabasıyla
doludur.-- Ama tüm canlılar aynı hatayı yapıyor,
ölülerle kendi aralarına kesin sınırlar koyuyorlar.
Melekler (söylenene göre) canlıların mı ölülerin mi
arasında dolaştığını çok zaman bilmezmiş. Ebedi nehir
iki âlem boyunca hiç durmaksızın akarak tüm çağları
yanı sıra sürükler ve ikisinin de sesini bastırır.

Erkenden gidenlerin bize artık ihtiyacı yoktur,
ana memesinden kesilen bir bebek gibi yavaş yavaş
dünya nimetlerinden soğurlar. Ama ya büyük sırlara
ihtiyaç duyan, kutlu ilerlemesi yoğun acılara
bağlı olan bizler, onlarsız var olabilir miyiz?
Bir zamanlar Linus'a yakılan ağıttaki cüretkâr ilk müziğin
nasıl taş duvarı delip geçtiğini, o tanrısal gencin mezar
odasından
aniden ve sonsuza dek nasıl ayrıldığını ve dehşete düşen
o boşluğu
şimdi bizi büyüleyen, rahatlatan ve yardımcı olan
titreşimlerin
nasıl doldurduğunu anlatan efsane boşuna mı?

Linus:

Apollon, bir müzik yarışmasında rakibi olduğu için Linus'u oklarıyla öldürdü ve bedeni Helicon Dağı'nın yakınındaki bir kaya oyularak oluşturulan mağara şeklindeki mezar odasına konuldu. Her yıl esin perilerine kurban sunulmadan önce, ona bir cenaze kurbanı sunulur ve onuruna ağıtlar (linoi) söylenirdi.

İKİNCİ AĞIT

İKİNCİ AĞIT

Her Melek korkunçtur. Ey can alıcı olabilecek ruh kuşları, böyle olduğunuzu biliyor, ama heyhat yine de şakıyorum size. Tobias'ın yaşadığı o günler yok artık, hani ön kapıda duruyordu en ısıltılı Melek, hani yolculuk için kılık değiştirmişti de artık korkunç görünmüyordu; (merakla dışarıya bakan gencin karşısında duran bir gençti). Başmelek, o içlerinde en tehlikeli olanları, yıldızlar ötesinden bize doğru tek bir adım dahi atacak olsa şimdi, kalbimizin çarpıntısı öldürür bizi. Kimsin sen?

Mükemmelliğin ilkleri, mahlûkatın gözdeleri, sıradağlar, tüm yaratılmışların şafak kızılığı içindeki zirveleri—çiçek açan tanrının polenleri, ışıkların birleştiği noktalar, koridorlar, merdivenler, tahtlar, esas alanlar, mutluluğun kalkanları, fırtınalı coşkun duyguların selleri ve aniden ortaya çıkan, her biri kendilerinden yayılmış olan güzelliği tekrar kendi yüzlerinde toplayan aynalar.

Oysa biz derinden hissettiğimiz vakit havaya karışır gideriz; ah, özümüzü nefesimizle dışarıya ve uzaklara göndeririz; hoş kokumuz bir köz ateşinden bir sonrakine giderek azalır. Biri bize, evet, damarlarımda dolaşıyorsun sen, bu oda, bu bahar havası hep seninle dolu, dese de bir şeye yaramaz bu, bizi alıkoymaya yetmez, içinde ve çevresinde yok olur gideriz onun. Ya onları, o güzelleri tutan biri olur mu? Aralıksız olarak yüzlerinde yeni bir görünüm oluşur onların ve kaybolur. Bizimkilerse seherde çayırdan yükselen buğu gibi, bir tabaktan yükselen sıcaklık gibi yükselir gider bizden. Nereye, sen ey gülümseme?

Sen ey kalbin yeni, sıcak ve bizden uzaklaşan dalgası, göğsü doğru bakış--; ne yazık, biz buyuz işte. Sonsuz uzayda varlığımızdan bir renk kalır mı, öyleyse? Melekler sadece kendilerinden dışarı sızanı mı toplar, yoksa bazen, sanki bir yanlışlıkla, bizim varlığımızdan bir parçayı da yakalayıp katarlar mı kendilerine? Biz, onların hatlarına ancak, kendilerine dönüşlerinin girdabı içinde fark etmedikleri, hamile kadınların yüzlerindeki o açık geniş bakış kadar mı karışırız? (Nasıl fark edeceklerdi ki bunu?)

Âşıklar, nasıl yapacaklarını bilebilseler, harikulade konuşurlardı gece serinliğinde. Görünen o ki her şey bizi gizleyip örtmek istiyor. Bak, o ağaçlar yaşıyor, hala duruyor yaşadığımız evler. Her şeyin yanından, hafif bir dokunuş gibi, geçip giden yalnız biziz. Ve her şey, belki biraz utanç, biraz da anlatılamaz umut yüzünden hakkımızda suskun kalmakta fikir birliği içinde.

Ey sevenler, birbirleriyle yetinenler, size bizi soruyorum.
İç içe var oluyorsunuz. İspatlayabilir misiniz bunu?
Bakın, bazen öyle oluyor ki ellerim birbirinin
farkına varıyor ya da zamanla yıpranmış yüzüm
avuçlarımın arasına sığınıyor. Hayli duygulandırır bu beni.
Ama buna güvenerek kim söyleyebilir var olduklarını?

Ondan aldığın zevkle, o kendinden geçmiş halde,
'artık yeter' diye yalvarana kadar
yükselenler, onun ellerinin altında
hasat zamanı salkımları gibi büyüyenler,
bazen de, sadece, o, çok büyüdüğü için sönenler,
sizlere soruyorum fakat bizi. Okşama kalıcı olduğu için,
o elin kapladığı yer unutulmadığı için,
onun altında saf süreyi hissettiğiniz için, ey şefkatli insanlar,
birbirinize nasıl bir mutlulukla dokunduğunuzu
biliyorum. Kucaklaşmakla sonsuzluğu vaat ediyorsunuz
neredeyse. Ve şimdi, o korkunç ilk bakışa, o pencerede
özlemle bekleyişe ve o bahçe boyunca birlikte bir kez yapılan
ilk yürüyüşe dayandıktan sonra, söyleyin ey sevgililer:
Siz hala aynı kişiler misiniz, dudaklarınızı birbirinize
uzattığınızda ve içkiye karşılık içki sunarak birleştirdiğinizde?
Ah o vakit ne gariptir ki kaçır içenler yaptıkları işten.

Attık mezar stellerindeki insan davranışlarının ağırbaşlılığı sizi hiç şaşırtmadı mı? Aşk ve veda, omuzlarında sanki bizimkinden farklı bir kumaştan yapılmış gibi hafif durmuyor muydu? Gövdenin dinç olmasına rağmen eller nasıl da cansız güçsüzdü, hatırlayın. Duygularına hakim olmuşlar, şunu öğrenmişlerdi: Buraya kadarız, sınırimız bu, böyle dokunuyoruz birisine; Tanrılar üzerimizdeki baskılarını artırıyor. İşi bu Tanrıların.

Keşke bir nehir ile kaya arasında uzanan, saf, mütevazı, verimli, dar bir toprak şeridi bulabilseydik. Çünkü kalbimiz daima önümüzden gider, onların kalplerinin de yapmış olduğu gibi. Ve artık ne o sakinleştiren suretlerde, ne de o daha büyük bir huzura ulaştıran tanrısal bedenlerde bulabiliriz onları.

ÜÇÜNCÜ AĞIT

ÜÇÜNCÜ AĞIT

Bir başkadır sevgilinin şarkısını söylemek; ah, kanın o gizli suçluluk yüklü Nehir Tanrısınınkini söylemek başka.

Kızın uzaktan tanıdığı sevgilisi, çoğu kere kız daha onu yatıştırmadan önce, yalnızlığından, çoğu kere de o hiç yokmuşçasına, bilinmezliklerle sıırsıklam halde, geceyi sonsuz bir isyana çevirerek tanrısal başını kaldıran Şehvetin Efendisi hakkında ne bilir ki?

Ey kanın Neptün'ü, ey onun üç uçlu mızrağı ve ey onun burgulu deniz kabuğu biçimli göğsünden çıkan karanlık rüzgâr;

gecenin nasıl oyulduğunu ve içinin boşaldığını dinleyin. Yıldızlar, seven kişinin sevgilisinin yüzüne duyduğu o arzu sizden kaynaklanmıyor mu? Onun çehresinin saflığını içtenlikle kavraması yıldızların saflığından ötürü değil mi?

Gencin kaşlarının yayını böylesine umutlu geren,
ne sendin, ah ne yazık ki, ne de annesiydi onun.
Senin için değildi, ey onun varlığını hisseden kız,
dudaklarının cömertçe kıvrılması senin için değildi.
Sen ey seher yeli gibi dolaşan, onu böyle, senin bu yetersiz
varlığının sarsmış olabileceğini mi düşünüyorsun gerçekten?
Yüreğini sen irkilttin onun, doğru, daha eski korkular da ama
dokunuşunun uyarısıyla doluştu içerisine.
Çağır onu.. karanlık ilişkisinden tamamen ayıramazsın
çağırmakla.
Elbette, kurtulmak ister, kaçır onlardan; sonra hafifçe,
senin rahat kalbine yerleşir, tutunur ve yeniden kendini
başlatır. ~

Ama gerçekten hiç başlattı mı onu?
Anne, küçücük yaptın onu, onu başlatan sendin;
Çok yeniydi sence, o yeni gözlerin üzerine
dost dünyayı gererdin, perdelerdin yabancı dünyayı.
Ah, nerede, kabaran kaosu sadece kendi narin bedeninde
doldurarak onu koruduğun o yıllar nerede hani?
Böylelikle ondan çok şeyi saklardın;
geceleyin tekinsiz odayı güvenli kıldın; sığınak dolu kalbinin
insancıl ortamını geceye özgü ortamına katardın onun.
Gece lambasını karanlığın değil de, senin o çok yakın
varlığının içine yerleştirdin ve dostlukla ışırdı oradan sanki.
Evde, gülümseyerek açıklayamayacağın hiçbir gıcırta olmazdı,
tahtaların bunu ne zaman yapacağını önceden biliyordun
sanki.
Ve o, dinler ve sakinleşirdi. Şefkatle kalkıp gelmen öyle bir
etki

yapardı ki onun pelerinli kederi dolabın arkasına kaçır,
kararsız ve değişken geleceği perdenin kıvrımlarına gizlenirdi.

Ve o, orada, rahatlamış halde, senin narin şeklinin
tatlılığını kendi uykulu göz kapaklarının altında,
yaklaşan uykunun tadıyla karıştırarak öylece yatarken
korunan biri gibi görünürdü. . . Ama ya içinde, kim onun
içinde

kökeninin yükselen selini önleyebilir, yönünü değiştirebilirdi?
Ah, o uyuyanda sakınma yoktu hiç, ama rüyalar içinde,
ama ateşler içinde, uyurdu: Nasıl da bırakırdı kendini.
O, nasıl toy, nasıl ürkek, nasıl da içindeki olayların desenlerle,
boğucu bir büyümeyle, hayvanca avlanan motiflerle iç içe
geçmiş halde sürekli yayılmakta olan sarılğan dallarıyla
sarılırdı. Nasıl da teslim olurdu--. Severdi.
Severdi kendi içini, kendi içindeki vahşiliği,
kendi içindeki, sessizce yıkıldığı zaman kalbi parlak yeşil
kalan

bu vahşi ormanı. Severdi. Onu bırakır, kendi köklerini
geçerek,

bir önemi olmayan doğumunu geride bırakıp
o muazzam kaynağın içine giderdi. Severecek,
daha eski kana, içinde korkunçluğun uzandığı,
atalarla dolup taşan o yarığa inerdi. Ve o dehşet veren şeyler
gülümserdi ona, göz kırpardı, sanki suç ortağıydılar onun.
Evet, gülümserdi o korkunç şey... Sen ona
böylesine bir şefkatle pek nadiren gülümserdin, anne.
Kendisine gülümseyeni o nasıl sevmeyebilirdi ki? Senden

önce
onu sevdi, çünkü sen onu daha karnında taşıırken,
o korkunç şey embriyoyu taşıyan suda çoktan çözünmüştü
bile.

Gör, bir yıllığına sevmiyoruz biz çiçekler gibi,
biz sevdiğimiz zaman ezeli bir özsu
yükseliyor kollarımıza. Ah genç kız, bu, bizim içimizde
sevdiğimiz, gelecek olan biri değil, aksine sayısı belirsiz
kaynaşan bir kalabalıktır; yalnız bir çocuk değildir o,
aksine çökmüş dağlar gibi içimizde
yatan atalardır; aksine geçmiş devirlerdeki
anaların kurumuş nehir yatağıdır--; aksine
bulutlu veya güneşli talihin altında uzanan sessiz
tabiattır--: bu, ah genç kız, senden evvel de mevcuttu.

Ama sen, nereden bileceksin--,
geçmiş devirleri uyandırdın sevgilinin içinde. Nasıl
duygular boşaldı geçmiş varlıklardan. Ne kadınlar
bu yüzden nefret etti senden. Ne uğursuz adamlar
canlandırdın gencin damarlarında? Ölmüş çocuklar
sana gelmek istedi... Ah bırak o, sen yavaş yavaş her günkü
mutat işlerini aşkla yaparken seyretsin seni, - sonra
onu bahçenin kenarına götür, gecelerin ağırlığının fazlasını
ver ona.....

Onu bırakma.....

DÖRDÜNCÜ AĞIT

DÖRDÜNCÜ AĞIT

Ey hayat ağaçları, kış ne zaman?
 Birlik değiliz biz. Ortak bir anlayış içinde değiliz,
 göçmen kuşların aksine. Geride ve geç kalmış halde
 kendimizi telaşla rüzgârın üzerine atıyor
 ve ilgisiz bir gölün üzerine düşüyoruz.
 Hem çiçeklenmenin hem de solmanın bilincindeyiz.
 Ve bir yerlerde hala aslanlar dolaşıyor
 ve iktidarları devam ederken acizliği bilmiyorlar.

Ancak kendimizi birine vermişken bizler,
 tamamen, başkasının yokluğunu hissederiz.
 Karşıtlık, en yakın şeydir bize. Birbirlerine
 özgürlük, av ve yuva vaadinde bulunan sevgililer,
 birbirlerinin sınırları içinde kalmazlar mı daima?

Orada bir anlık bir çizimin arkasına onu
 görebilmemiz için, zahmetle, onun tam zıttı bir zemin
 hazırlanır; onu bizim için belirgin hale getirirler.
 Biz duygunun sınırlarını değil sadece onu
 dışarıdan biçimlendiren şeyi biliriz.

Yüreğinin perdesi önünde kaygıyla kim oturmadı ki?
 Perde kalkmıştı: Ayrılık sahnesiydi.
 Kolaydı anlamak. Bahçe tanıdıktı
 ve usulca sallandı; derken dansçı geldi sahneye.
 Ah yine o değil. Yeter artık! böyle ustalıkla oynadığına
 bakmayın, kılık değiştirmiştir o, bir burjuva oluverip
 mutfağından geçerek apartman dairesine girer.

Bu yarı dolu maskeleri istemiyorum,
kukla olmasını yeğlerim. İi doludur çünkü onun.
Doldurulmuş gövdesine, tellerine ve gösterişli yüzüne
katlanabilirim. Buradayım. Önündeyim onun.
Lambalar sönse, bana ‘oyun bitti’
dense bile, kül rengi bir akımla sahneden
bana doğru esse bile boşluk,
sessiz aile büyüklerimden hiçbirisi, hiçbir kadın,
o kahverengi şehla gözlü çocuk bile hatta
artık yanımda oturmuyor olsa da ben yine de
burada kalacağım. Bir seyirci bulunur daima.

•

Yanılıyor muyum? Sen babacığım, hayatımı,
 ihtiyaçlarımdan ilk demlenmiş o bulanık içeceği
 tattığın zaman hayatın acılığını anlamıştın,
 ben büyüdükçe de tekrar tekrar tattın onu
 ve bunca yabancı bir geleceğin ağızda kalan tadını
 duya duya dalgın bakışlarımı dikkatle inceledin—
 sen babacığım, öldüğünden bu yana, korkmuş
 ve huzuru, ölümlere mahsus o huzur ülkesini
 benim küçücük kaderim için terk etmiş halde,
 çoğu zaman umudumda, derinimdesin,
 yanılıyor muyum? Ya sizce, yanılıyor muyum?
 ey sizlere olan sevgimin o küçük başlangıcı için
 beni seven, ama yüzlerinizdeki sevdiğim o boşluk
 artık içinde olmadığınız bir uzay boşluğuna
 dönüştüğünden dolayı kendilerinden
 yüz çevirdiklerim...: sahnenin önünde beklemek,
 hayır, daha doğrusu tüm dikkatimle
 onu seyretmek isteği uyanmışken içimde,
 bu bakışıma karşılık olarak sonunda
 kuklaları oynatacak bir melek çıkmalı oraya.

Melek ve Kukla: Oyun işte o zaman.
O zaman sadece bizim orada olmamızla sürekli
parçalanan şey bir araya gelir. O zaman
mevsimlerimiz, tüm değişimleri kapsayan bir çevrim
haline dönüşür. Üstümüzden, ötelerden,
oynatır bizi melek. Bak, ölenler elbette
burada yaptıklarımızın sahtekârlık dolu olduğunu
fark ediyor olmalılar. Hiçbir şey
kendisi değil. Siz ey figürlerinin arkasında
geçmişten daha fazlasının durduğu ve önümüzdeyse
geleceğin olmadığı çocukluk saatleri.
Doğal olarak büyüyorduk ama bazen de
büyümüş olmaktan başka şeyleri olmayanların
hatırı için bir an evvel büyümeye can atardık.

Ama yine de kendi yalnızlığımızda, kalıcı olanla
mutlu olur ve dünya ile oyuncaklar arasındaki,
ta başından katışıksız bir olay için
hazırlanmış o boşlukta dururduk.

Bir çocuğu aynen olduğu gibi kim gösterir? Kim
yerleştirir onu bir yıldız burcuna, kim verir
mesafe ölçüsünü eline onun? Bir çocuk ölümünü
bayatlayan esmer ekmekten kim yapar
veya ölümü onun açık ağzına güzel bir elmanın
eşeleği gibi kim koyar?... Katilleri
anlamak kolay. Ama bu, ölümü,
bütün bir ölümü daha hayata başlamadan
böyle uysalca içinde taşımak ve kızmamak
tarif edilemez bir şeydir.

BEŞİNCİ AĞIT

BEŞİNCİ AĞIT

Bayan Hertha Koenig'e ithaf edilmiştir

Söyleyin, bizden daha tez konup göçen bu gezginler,
 küçük yaşlarından beri ısrarla, artık her kimin,
 kimlerin keyfi içinse, doyumsuz bir irade tarafından
 eğilip bükülen bu kişiler kimlerdir? Ki o sıkmaya,
 bükmeye, eğip sallamaya, havaya atmaya,
 tekrar yakalamaya devam ediyor onları; adeta cilalı,
 kaygan havadan aşağıya, onların hiç bitmeyen
 atlamaları yüzünden yıpranmış, sonsuz uzayda yitik
 bu halının üzerine geliyorlarmış gibi.
 Şehrin kenar mahallelerindeki göğün toprağı yaraladığı
 yere konulmuş bir yara bandıdır sanki bu halı.
 Ve onlar tam halıya inip, dikilerek, 'ayaklar üstünde
 durmak' kelimesinin büyük baş-harfini sergilerken,
 onları, en güçlülerini bile eğlenir gibi
 takla attırır her an yetişen eller,
 Güçlü August'un yemek masasında
 bir kalay tabağını döndürdüğü gibi.

Yazık ki bu göbeğin çevresinde
 açılan ve dökülen gülü vardır
 seyircilerin. Bu ayağını yere vuran akrobatın,
 kendi gelişkin polenlerine yakalanmış ve bir kez daha
 fakat -o yüzeyselliğin yapaylığıyla, hafifçe gülen incecik
 dış yüzüyle parlarken- bunun asla bilincinde olmadan
 yüzeyselliğin sahte meyvesini taşıyan
 bu dişi organın çevresinde.

Orada, solgun, buruřuk yüzlü bir halterci,
artık sadece davul  alabilen o ihtiya,
içinde sanki önceden iki adam barındırıyormuş gibi,
ve onlardan biri çoktan kilise mezarlığına uzanmış,
o, diğeri, ise sağır ve zaman zaman kafası karışık halde,
dul örtüsü içinde hayata devam ediyormuş gibi
bollařan derisinin içine gömülü.

Ama bir ense ile bir rahibenin ođluymuř gibi
kas ve basitlikle dolu halde,
gergin řu genç adamın derisi.

Ah sizler,
bir hastaya, o henüz k   ken,
uzun iyileřme dönemlerinden birinde, bir zamanlar,
oyuncak olarak alınmış olanlar...

Sen, sadece meyvelerin bildiği bir vuruşla,
ortak bir çalışma sonucu yükseltilecek ağaçtan
(ki o ağaç sudan daha hızlıdır, birkaç dakikada
ilkbaharı, yazı ve güzü yaşar)
henüz olgunlaşmamışken, günde yüz kez düşen,
düşüp mezara çarpan:
Bazen, kısa süreli duraklamalarda, gözlerinde senin,
nadiren şefkat gösteren annene yönelik sevgi dolu
bir bakış belirir; ancak çekinerek, zorlukla
denenen bu bakış, gerilmiş derisiyle onu yutan
gövdende kaybolur....Ve adam tekrar
atlamam için el çırpıyor, bir incinmenin doğmak için
durmadan dört nala koşan kalbine,
kendi kaynağına erişmesinden önce,
senin ayak tabanlarının acısı onu geçerek
gözlerine nesnel gözyaşları gönderir.
Ama yine de, gülümser,
kör gibi rastgele.....

Melek! Ah al, derle onu, o minicik çiçek açan şifalı otu.
Bir vazo al, içinde sakla, henüz tatmadığımız
mutluluklar arasına koy, o zarif ölü vazosu içinde
süslü gösterişli bir yazıyla öv onu:

Subrisio Saltat.

Ve sonra sen, üzerinden sessizce
en güzel keyiflerin atlayıp geçtiği
tatlı kız. Senin yerine belki de
püsküllerin mutlu oluyordur,
ya da genç dolgun göğüslerinin üzerindeki
metalik yeşil ipek kendini son derecede şımartılmış
ve her ihtiyacı karşılanmış hissediyordur.
Sen,
halkın önünde omuzlar arasında dengeyle dalgalanan
tüm terazilere değişerek sırayla konan
pazar meyvesi sükûnun.

Nerede, ah kalbimdeki o yer nerede-,
onların uzun zamandır başarısız olduğu, çiftleşmek için
binmeye çalışan yetersiz hayvanlar gibi
diğerinin üzerinden hala düştüğü o yer;-
halterlerin hala ağır olduğu o yer;
onların beceriksizce çevirdiği çubukların ucundan
tabakların hala yalpalayarak
savrulduğu o yer.....
Ve pek ani oluşan bu yaşaması zor hiçbir yerdeki,
pek ani oluşan, yoğun bir azlığın
anlaşılmaz biçimde boş bir çokluğa dönüştüğü
tarif edilmesi imkansız bölüm.

Meydanlar, ah hele o Paris'teki meydan,
Modacı Bayan Ölüm'ün dünyanın huzursuz yollarını,
sonsuz kurdelelerini kıvrıp çevirdiği ve onlardan
kaderin ucuz kışlık şapkaları için yeni fiyonklar, fırfırlar,
çiçekler, şapka armaları, yapay meyve süsleri icat ettiği
o uçsuz bucaksız gösteri meydanı.

.....

Ey Melek, bilmediğimiz bir yer olsaydı ve sevgililer
orada, anlatılmaz bir halının üzerinde,
burada hiç yapamadıkları kalplerinin uçuşlarının büyük
cesaret isteyen figürlerini, şehvet kulelerini, çoktandır
bir zemin olmadan, sadece birbirlerine dayanarak, -
titreyerek ayakta duran merdivenlerini duyursalardı-
ve seyircilerin, sayısız, sessiz ölümlerin çemberi önünde
ustalıkla başarabilselerdi hepsini:
Onlar, o zaman, bizim bilemediğimiz, o hiç harcamadıkları,
hep sakladıkları, mutluluğun son, ebediyen geçerli
madeni parasını halinden hoşnut halının üzerindeki
sonunda gerçekten gülen çiftin önüne
atarlar mıydı?

ALTINCI AĞIT

ALTINCI AĞIT

İncir ağacı çoktandır benim gözümde
 çiçek açmayı neredeyse hiç yaşamadan geçtiğin
 ve övgü almadan saf sırrını vaktinde olgunlaşan
 meyvene doldurduğun için önemlisin.
 Senin bükülmüş dalın öz-suyu, bir fiskiye-
 nin su sütunu gibi aşağı ve yukarı iletir ve en tatlı başarısının
 sevinciyle yarı uyuklar halde uykusundan sıçrar.
 Bak, kuğu bedenine giren Tanrı sanki.

..... Fakat biz çiçek açmamızla
 övünürken oyalanırız, kendimize ihanet etmiş halde,
 vakti geçmiş meyvemizin geç kalmış çekirdeğine gireriz.
 Eyleme geçme dürtüsü çok az insanda güçlü bir şekilde
 yükselir

ki bunlar zaten ılık gece rüzgarı çiçek açmanın cazibesi gibi
 dudaklarının gençliğine ve göz kapaklarına dokunduğunda
 çoktandır hazır beklemekte ve tüm kalbiyle yanmaktadır:
 bunlar belki de kahramanlar ve damarlarını bahçıvan ölümün
 farklı biçimlendirdiği, o erken ölüme yazgılı olan kişilerdir.
 Bunlar öyle ileri atılır ki muzaffer firavunun Karnak'taki
 incelikle işlenmiş kabartmasında savaş arabasını çeken
 atları gibi kendi gülümsemelerinin önüne geçerler.

Kahramanın, genç yaşta ölenle ilginç bir benzerliği vardır. Uzun yaşama kaygısı olmaz. Yükselişidir onun varoluşu. Kararlılıkla ilerilere gider ve sabit tehlikenin sürekli değişen burcuna girer. Onu çok az kişi bulabilir orada. Ama bizden susup saklanan kader, bir anda esrimiş halde, uğuldayan dünyasının fırtınası içine şarkı şarkı yayar onu. Duymam onu duyduğum gibi hiç kimseyi. Onun kararan sesi aniden esen havayla birlikte içimi delip geçer.

O zaman, nasıl da kaçmak isterim böyle özlem çekmekten:
Ah keşke,
keşke çocuk olsam, olabilsem yeniden, yaslanıp oturabilsem
geleceğin kucağına ve Sampson'u ve annesinin nasıl önce hiç
doğuramazken sonra en önemli şeyi doğurduğunu
okuyabilsem.

Ey anne, daha senin karnındayken bir kahraman değil miydi o,
daha orada, senin karnında başlamadı mı o buyurgan
seçimlerine.

Binlercesi kaynaştı rahminde senin, hepsi kendisi o olsun
istedi,

gel gör ki, o yakaladı ve kenara çekti--, o seçti ve başardı.

Eğer sütunları yıktıysa, bu, senin vücut âleminde
seçimlerini yapmaya ve başarmaya devam edeceği daha dar
bir âleme geçerken oldu. Ey kahraman anneleri,
ey azgın nehir kaynakları! Siz ey, feryat eden genç kızların
kendilerini, gelecek oğula kurban olarak, kalbin yüksek
yar başından içine attıkları derin vadiler.

Çünkü kahraman, aşk duraklarında fırtına gibi eserken,
onun için çarpan her kalp, kadınların her biri daha da
yükseltirdi onu,
gülümsemesi bitince, daha yüz çevirdiği an başkalaşmış
olurdu.

YEDİNCİ AĞIT

Sadece tüm yaz sabahları değil-, sadece onların nasıl
gündüze dönüştükleri ve başlangıçta nasıl parladıkları değil.
Çiçekleri nazikçe, yukarılarda, gelişmiş ağaçları
güçlü kuvvetlice saran gündüzler değil sadece.
Sadece ortaya çıkan bu güçlerin coşkunu değil,
sadece yollar değil, akşam vaktinde çayırar değil sadece.
Sadece geç vakit esen fırtınanın ardından soluyan duruluk
değil,
sadece yaklaşan uyku ve akşamleyin kalbe dolan bir sezgi
değil...

aynı zamanda geceler, engin yaz geceleri,
aynı zamanda yıldızlar, yeryüzünün yıldızları.
Ah, sonunda ölü olmak ve sonsuza kadar bilmek
tüm yıldızları: çünkü nasıl unutulur onlar, nasıl, nasıl!

Dikkat et, sevgiliyi çağırdım. Sadece ama
o gelmeyecek...Yıkık dökük mezarlardan kızlar
çıkacak ve doğrulacak... Nasıl sınırlayabilirdim ki nasıl
yapmış olduğum çağrıyı? Diplere gömülenler hala
yeryüzünü arar çünkü.-- Çocuklar, burada bir kez
gerçekten kavranan bir şey pek çoğunun yerini tutar.
Kaderi, çocukluğun yoğunluğundan öte bir şey sanmayın;
Nasıl da çok kereler geride bıraktığınız sevdiğinizi, nefes
nefese,
hiçbir şeye, açıklığa doğru mutlu bir koşudan sonra, nefes
nefese.

Dünyada olmak muhteşemdir. Biliyorsunuz onu,
 Görünüşte mahrum, sefil olan genç kızlar, sizler de--, şehrin
 en berbat sokaklarında, irin içindeki, çöplük kenarındaki
 sizler. Çünkü herkesin bir saat, belki de bir saatten az,
 iki an arasında, zaman ölçüsüyle ölçülmesi zor
 bir süresi oldu--, sahip oldu o arada bir varoluşa.
 Her şeye. Varoluşla dolu damarlara.

Ama gülen komşumuzun onaylamadığı veya kıskanmadığı
 bir şeyi nasıl da kolayca unuturuz. Mutluluğumuz
 belli olsun isteriz oysa en belirgin mutluluk sadece
 onu kendi içimizde dönüştüğümüzde açığa çıkar.

Sevgili, dünya, içimizden başka bir yerde var olamaz.
 Hayatımız dönüşümle ilerler. Ve dışarısı giderek
 küçülür. Vaktiyle yillanmış bir evin olduğu yerde,
 o sanki hala tastamam beynimizde duruyormuş gibi,
 aslının aynısı, bir hayal canlanır gözümüzün önünde.
 Zamanın Ruhu, her şeyden edindiği o gerilimli dürtü gibi
 belli bir şekli olmayan güç birikimleri yapar kendine.
 Tapınakları tanımaz o artık. Bunları, kalbin israf ettiklerini
 biz saklarız içimizde gizli gizli. Eskiden dua edilen, tapılan,
 diz çökülen şeylerden tekinin bile hala ayakta kaldığı
 bir yer, olduğu gibi, görünmez âleme yükselir.
 Birçoğu artık algılamıyor, bu yüzden de onu sütunlar ve
 heykellerle
 kendi içinde daha büyük olarak kurmak şansından yoksun!

Dünyanın her karanlık değişiminde mirastan yoksun
bırakılanlar olur,
ne geçmiş aittir bunlara, ne de henüz gelmek üzere olan.
Çünkü en yakındaki bile uzaktır insanlar için. Ancak bu
şaşırtmamalıdır bizi; korunmasına güç vermelidir içimizde
hala bilinen şeklin. Ki o bir zamanlar dururdu insanların
ortasında,
dururdu kaderin, o tahrip edicinin ortasında, dururdu
nereye gideceğini bilmemenin ortasında, sanki varmış gibi,
ve sağlam göklerden kendine doğru çekerdi yıldızları. Melek,
sana gösteriyorum onu, bak! Kurtulmuş ve sonunda
dimdik bir halde dursun artık senin bakışlarında o.
Sütunlar, kutsal kapılar ve sfenks ve yok olan veya
yabancılaşan
bir şehirden katedralin kül renginde, çabalayarak yükselişi.

Bir mucize değil miydi o? Gör de şaş, ey Melek, biziz çünkü, biziz o, sen ey muhteşem olan, sen söyle nelere muktedir olduğumuzu, böyle bir ilana nefesim yetmez benim. Sonuçta, o mekanları ihmal etmedik, bize ihsanda bulunan mekanları, mekanlarımızı. (Ne korkunç bir büyüklükte olmalılar ki, binlerce yıllık duygularımız dolduramadı onları.) Ama bir kule yüksekti, değil mi. Ey Melek, öyleydi, yüksekti, senin yanında bile o. Chartres Katedrali yüksekti. Ve müzik daha da yukarılara erişti ve aştı bizi. Ancak seven bir kız bile, ah geceleyin pencerede yapayalnız... dizlerine kadar erişmedi mi senin?

Seni çağırıyorum sanma.

Melek, çağırısam da gelmezsin. Çünkü çağırışım reddediş doludur; böyle güçlü bir akıntıya karşı ilerleyemezsin sen. Çağırmam, uzatılmış bir kol gibidir. Onun kavramak için açılmış eliyse, savunur veya uyarır gibi, açık durur senin önünde, apaçık, kavranmaz varlık.

....

SEKİZİNCİ AĞIT

SEKİZİNCİ AĞIT

Rudolf Kassner'e ithaf edilmiştir

Mahlûkat açıklığı tüm gözleriyle görür.
 Sadece bizim gözlerimiz içimize bakıyor gibidir
 ve özgürce çıkış yollarını tutan tuzaklar gibi
 çevresine yerleşmiştir onların.
 Dışarıda ne olduğunu hayvanların yüzünden
 anlarız sadece; çünkü biz çocuğun bakışlarını küçükken
 içeri döndürürüz ve zorlarız kendi içindeki şekilleri
 görsün diye, hayvanın görüş alanındaki o gayet derin
 açıklığı değil de. Ölümünden münezzeh hayvanın.
 Biz görürüz sadece ölümü; azade hayvanın
 ölümü arkasındadır, Tanrı önünde,
 ilerlediğinde, ilerler sonsuzlukta böyle,
 ilerleyen akarsular gibi.
 Hiçbir zaman, tek bir gün bile,
 önümüzde bizim, içinde sonsuz çiçekler açan
 saf bir boşluk olmadı. Dünya oldu daima
 ama o saf, gözlenmeyen, insanın soluduğu
 ve sonsuzca bildiği ve arzulamadığı,
 o olumsuzluk bulunmayan Hiçbir Yer değil asla.
 Bir çocuk orada yitip gider sessizlikte ve titreyip
 geri döner. Bir başkasıysa ölür ve orası olur artık o.
 Çünkü ölüme yaklaşan insan ölümü görmez artık
 ve belki de bir hayvanın kocaman gözleriyle sabit bakar.
 Sevgililer, görüntüyü kapatan diğeri karşısında değilse
 oraya yaklaşır ve hayretler içinde kalırlar.

Sanki orası her birine dalgınlıkla diğerinin arkasında belirip görünecek gibi olur... Ama ikisi de diğerinin ötesine geçemez ve dünya yeniden belirginleşir gözlerinde. Yaratılmış olanla sürekli yüz yüze geldiğimizde onun üzerinde özgürlük aleminin kararttığımız yansımasını görürüz sadece. Ya da bir hayvanın, dilsiz bir hayvanın, sakince başını kaldırıp derinlemesine bize baktığını. Başka bir şey değil sadece karşıt olmak, her zaman karşıda olmak: Buna kader denir.

Türümüzün farkındalığı kendinden emin şekilde bize doğru ilerleyen bir hayvanda olsaydı eğer bizi gittiği yöne döndürürdü o ve kendi yoluna götürürdü. Fakat varlığı ona göre sonsuzdur, ele geçmezdir ve kendi durumunu gözlemez, saftır, ötelere bakışı kadar. Ve geleceği gördüğümüz yerde o tüm zamanları görür ve tümünde vardır ve bütünlüklüdür sonsuza dek.

Ancak yine de dikkat kesilmiş sıcakkanlı bir hayvanda büyük bir üzüntünün ağırlığı ve boğuntusu vardır. Çünkü o da bizi sık sık ezen bir şeyin, şu anda elde etmek için çabaladığımızın bir zamanlar daha yakın, daha gerçek ve bize karşı sonsuz şefkatli olduğunu söyleyen hafızanın esiridir daima. Burada her şey uzak, orada bir nefeslik zamandı. Birinci yuvadan sonra ikincisi ona tam korunaksız ve rüzgara açık görünüyor. Ah onları taşıyan rahimde daimi kalan küçük yaratıklar sonsuz mutluluk içindedir; ah orada hala, hatta düğününde bile zıplayan sivrisinek ne keyiflidir: rahim her şeydir çünkü. Suretine benzer bir lahitte istirahat eder şekilde mezar odasına bırakılmış Etrüsklü ölmüş bir insanın ruhu gibi her iki yuvayı da başlangıcından beri neredeyse tamamen bilen bir kuşun şu yarı sağlanmış güvenliğine bakın. Ve uçmak ve rahmi terk etmek zorunda olan nasıl da bir dehşet içindedir. Adeta kendinden korkmuşçasına havada, bir fincanda ilerleyen bir çatlak gibi zikzak çizer. Sanki yarasa, uçuş yolu boyunca akşamın porselenini yarar.

Ama biz seyirciler, her zaman ve her yerde,
nesneler dünyasına dönüğüz ama asla dışa değil.
O doldurur içimizi tamamen. Düzenleriz. Parçalanır.
Tekrar düzene koyarız onu ve kendimiz parçalanırız.

Bizi kim böylesine içimize döndürdü ki
her ne yapsak bırakıp giden bir kişinin
duruşunu sergiliyoruz? Ona tüm vadisini bir kere daha
sunan son tepenin üzerinde geriye dönüp bakan,
duran, oradan bir süre ayrılamayan
o kişi gibi yaşıyor ve daima vedalaşıyoruz.

••

DOKUZUNCU AĞIT

DOKUZUNCU AĞIT

Çevredeki tüm yeşillerden daha koyu,
 Her bir yaprağının kenarları küçük dalgalar biçimli
 (bir rüzgârın gülümsemesi gibi) bir defne dalı olarak
 yaşayıp bitirmek mümkünse eğer ömrü, nedendir;
 kaderi özleyerek, o kaçılan kaderi,
 bu insan olma zorunluluğu nedendir?...

Ah, mutluluk için,
 batış yaklaşırken telaşla elde edilen o kazanç için değildir bu.
 Meraktan değildir, defne dalında bile olabilen,
 kalbin tecrübe kazanması için de değildir...

Bu, ancak burada olmak çok şey olduğu içindir, görünüşte,
 buradaki her şey, bu bizimle tuhaf şekilde ilişkili geçici şeyler
 bize ihtiyaç duyduğu içindir. En geçici olan bize.

Bir kez
 var olur her şey. Yalnız bir kez. Bir kez ve yoktur bir daha.
 Ve biz de bir kez var oluruz. Bir daha asla. Ama bu bir kez
 var olmuş olmanın, yalnız bir kez olsa da, dünyada
 bulunmuş olmanın geriye alınması imkansız görünüyor.

Ve nasıl da zorlarız kendimizi ve başarmaya, onu
yalın ellerimizin, görüntülerle iyice dolmuş gözlerimizin
ve susmuş kalbimizin içerisine almaya çabalarız.
O olmak için çabalarız. Kime verilebilir ki? Sonsuza dek
her şeyi içimizde tutmak en iyisi. Ah, diğer var oluş alanına,
ah öbür tarafa ne götürülür buradan? Ne burada ağır ağır
öğrendiğimiz bakma edimi, ne burada olanlar. Hiçbir şey.
Götürülecek tek şey acılar. Bilhassa var olmanın ağırlığı.
Uzun bir aşk tecrübesi. Yani sadece anlatılamaz şeyler.
Hem daha sonra, yıldızların altında, ne anlamları olacak?
Anlatılamaz olsunlar, daha iyi.
Gezgin de dağdan vadiye inerken o herkes için
anlatılamaz olan topraktan bir avuç getirmek yerine ~
sadece edindiği saf bir kelimeyi, sarı ve mavi centiyan
çiçeğini getirir. Belki de ev, köprü, kuyu, kapı, testi, meyve
ağacı,
pencere, en çok da sütun ve kuleyi adlandırmak için
buradayızdır.
Adlandırmak için, anlarsınız, ama ah onları kendilerinin öyle
olduklarını asla düşünmedikleri bir yoğunlukta adlandırmak
için.
Âşıkları birbirine yaklaştırarak, coşkuyla, içlerindeki her, her
şeyi
kanatlandırmak kurnaz yeryüzünün gizli amacı değil midir?
Eşik: İki âşık için,
kendilerinden önceki nicelerinden sonra, gelecekteki
nicelerinden evvel bir parça da onların,
usulca aşındırdığı kapılarının o eskimiş eşiği ne anlama gelir ki.

Söylenmesi mümkün olanının zamanı ve yeridir.
 Söyle ve ikrar et. Deneyimlenebilir şeyler
 her zamankinden çok yok oluyor, çünkü onların
 yerini alıyor öngörüsüzce yapılan bir iş.
 İçindeki faaliyet büyüdükçe üzerindeki kabuğu
 kolayca kıran ve kendine yeni sınırlar arayan bir iş.
 Kalbimiz dişler arasındaki dil gibi,
 çekiçler arasında yaşıyor
 ve yine de, bir şekilde
 övgüye devam ediyor.

Meleğe anlatılamaz olanı değil bu dünyayı öv, ne yüce
 duyguların olduğunu göstermekle onu etkileyemezsin; onun
 derin bir duyarlılıkla hissettiği evrende bir acemisin sen. Ona,
 bu yüzden, kuşaktan kuşağa biçimlenmiş, elimizin erdiği,
 gözümüzün yettiği yerde parçamız gibi duran o basit olanı
 göster.

Göster ona bir şeyin nasıl da mutlu, nasıl da masum
 ve bize ait olabileceğini, acılı bir feryadın bile sonunda
 nasıl da bir biçim almakta karar kıldığını, hizmet ettiğini
 bir şey olarak veya bir şey halinde öldüğünü --ve keyifle
 uçup gittiğini kemandan çok ötelere. Ve anlar
 bu ölümden beslenen şeyler onları övdüğünü;
 bu faniler kurtuluşları için bize güvenir, en fani olan bize.
 Dönüştürmemizi isterler onları tamamen, görünmez
 yüreğimizde
 -ah sonsuza dek - içimizde! Sonunda her kim olsak da.

İçimizde görünmez olarak doğmak, ey dünya,
bu değil mi arzun?--Bir defalığına görünmez olmak
değil mi hayalin? Ey dünya! Görünmez olmak!
Dönüşüm değilse nedir senin acil görevin?
Senden sevgili dünya, bunu istiyorum. Ah inan bana,
beni kazanman için baharlarına gerek yok senin
çok fazla. Bir tanesi, ah, tek bir tanesi bile çok gelir kana.
Bir adım yok benim, kendimi en başından adadım sana.
Sen her zaman haklıydın ve düşüncelerinin en ilahisi
dost canlısı ölümdü.

Bak, yaşamımı sürdürüyorum. Ama nasıl? Ne çocukluk
azalıyor, ne de gelecek..... Gereğinden fazla canlılık
fıskırıyor yüreğimden.

ONUNCU AĞIT

ONUNCU AĞIT

Bir gün nihayet bu kasvetli algılama halinden çıkıp kabul eden meleklerle şen ve şanlı dualar şakıyayım. Kalp orgumun çekiçlerinin sağlam vuruşlarının hiç biri gevşek, mütereddit veya kopmuş teller yüzünden başarısız olmasın. Akarsular akmakta olan yüzüm parlatsın beni daha da: görülmeyen ağlamalarım çiçek açsın. O zaman benim için nasıl da değerli olacaksınız ey ıstıraplı geceler. Ey teselli olmaz kız kardeşler neden sizi daha çok saygıyla selamlamak için diz çökmedim önünüzde, dağınık saçlarınızda dağılmadım? Biz, acıları israf edenler. Nasıl da ne vakit biteceklerini anlamak için ötelere, o hüznü sürecin içine bakar dururuz. Ama onlar bizim kış yapraklarımızdır, dökülmeyen koyu yeşilimizdir, içsel zamanımızın mevsimlerinden biridir - ve yalnız zaman değil, ev, toprak, yer, yöre, yurttur.

Sokakları ne kadar da tuhaftır ısırap kentinin:
Sesin sesi boğmasından doğan o sahte sessizlikte,
onlarda, övünür boşluğun kalıbından dökülen akıntı,
o yaldızlı gürültü, havai fişekli abide.
Bir melek, Pazar günü temiz, kapalı ve umduğunu
bulamamış bir postaneye benzeyen hazır satın alınmış
kiliseleriyle bitişik avunma çarşılarını onların nasıl da
hiç bir iz bırakmadan tamamen yıkardı.
Ancak dışarıda, dalgalanır daima panayırın çevresinde
özgürlük trapezcileri, ihtiras akrobat ve hokkabazları.
İçerisinde becerikli biri vurduğu zaman fırlayan
ve teneke gibi sesler çıkaran hedefler bulunan
sükseli güzelliğin temsili atış poligonu.
İnsan orada alkışlardan şansa doğru sapar;
çünkü tüm merak çadırları onu çağırmakta
davul ve borazan çalmaktadır. Özellikle yetişkinlerin
yalnız eğlence olarak değil, anatomik olarak da,
yani cinsel organları, her şeyi, sürecin tamamıyla,
göreceği şey paranın nasıl çoğaldığıdır-- Bu sizi eğitir
ve verimli kılar.....

.....Ama ama az ileride,
 beraberinde devamlı taze eğlencelikler çiğnendikçe
 insana tatlı gelen şu acı bira 'Ölümsüz'ün afişleri
 yapıştırılmış son reklam panosunun arkasında,
 hemen arkasında, tam arkasında gerçeklik var.
 Çocuklar oynar, sarılır âşıklar birbirine diğer yanda,
 ağırbaşlılıkla,
 seyrek otlar arasında ve köpekler doğallıklarını yaşar.
 Delikanlı daha ilerilere çekilir: belki de bir Ağıttır
 sevdiği... Arkasından çayırlara gelir. O der ki:
 -Ötede. Çok uzaklarda yaşıyoruz.....
 Nerede? Ve delikanlı onu takip eder.
 Edasından etkilenir. O omuzlar, o boyun, o belki de
 asil bir soydan geliyordur. Ama onu bırakır, döner,
 geriye bakar, el sallar...Boş ver. Alt tarafı bir Ağıt.

Sadece genç ölümler sonsuz sükûnetin başında,
 soğuma aşamasında takip eder onu
 sevgiyle. Genç kız
 onları bekler ve arkadaş olur. Onlara
 takınmış olduğu hüznün incilerini ve incecik
 tahammül peçesini gösterir.—Delikanlılarla birlikte
 sessizce yürür.

Ama orada, yaşadıkları o vadide, daha yaşlı bir Ağıt delikanlıyla alakadar olur, o sorduğu vakit: Biz, der, biz Ağıtlar, bir vakitler büyük bir kabile idik. Atalarımız şu yüksek dağlarda madencilik yapardı; insanlar arasında, zaman zaman, perdahlanmış ilkel bir acı parçası veya yaşlı bir yanardağdan akmış cürüflü, katılaşmış öfke bulursunuz. Evet, hepsi oradan gelmiştir. Bizler eskiden zengindik.-

Ve geniş Ağıt arazisinden kolaylıkla geçirir ve ona tapınakların sütunlarını ve çok zaman önce Ağıt Prenslerinin ülkeyi bilgece yönettikleri kalenin kalıntılarını gösterir. Boy atmış gözyaşı ağaçlarını ve çiçek açmış hüznün kırlarını gösterir ona, (yaşayanlar onları sadece şirin yapraklar olarak bilir); ona otlayan kaygı hayvanlarını gösterir-, bazen bir kuş ürker ve onların yukarı çevrilmiş bakışları arasından dümdüz uçarak ve yapayalnız çılgılığının görüntüsünü bir yazı halinde uzaklara kadar çizerek kaçar.

Akşamleyin onu Ağıt kabilesinin ulularının, bilici kadınların ve uyarıcı adamların mezarlarına götürür. Ama gece yaklaşırken onlar daha sessiz dolaşırlar ve az sonra ayla birlikte yükselir her şeyin üzerinde nöbet tutan anıt mezar. Nil üzerindeki yüce Sfenks'in kardeş gibi benzeri: gizli odalardaki yüz: Ve onlar İnsanın yüzünü, sonsuza dek, sessizce, yıldızların terazisine koyan o hükümdar başının karşısında şaşkınlığa düşer.

Delikanlının daha yeni öldüğü için bulanık gözleri onu yakalayamaz. Ama sfenksin çift Mısır tacının kenarından bakışı baykuşu kaçıtır. Ve o, küçük bir temasla o yanağa, o en dolgun kavse boydan boya sürtünüp geçerken ölümle yeni edinilmiş kulağın içine, o açılmış bir çift sayfaya tanımlanamaz şekli hafifçe çizer.

Ve daha yukarıyı, yıldızları gösterir. Yeni yıldızları.
Acılar Ülkesinin yıldızlarını. Ağıt, onları tek tek
tanıtır: -İşte, bak: Süvari, Asa bu da Meyve Çelengi
denen daha kalabalık bir takımyıldız. Sonra, kutba doğru:
Beşik, Yol, Yanan Kitap, Kukla, Pencere.
Göğün güneyindeki, kutsanmış bir elin içindeymiş
gibi saf, çok parlak olansa 'A', yani Anneler. . . . -

Ölü artık ayrılmak zorundadır
ve onu yaşlı Ağıt sessizce getirir
ay-ışığında parlayan vadideki geçide:
Sevinç Kaynağına. Onu saygıyla tanıtır,
şöyle der: - İnsanlar arasında
taşıyıcı bir nehir olur bu kaynak .-

Dağ eteğinde dururlar.
Ve Ağıt ağlayarak sarılır ona.

O, yalnız başına İlkel Acı Dağlarına tırmanır.
Ayak sesleri kaderinin sessiz diyarında kaybolur gider.

Ama ebediyen ölmüş olanlar, bize bir misal verecek olsalar,
doğrusu, muhtemelen yaprak açmamış fındık ağacından
yere sarkan erkek çiçekleri işaret eder veya ilkbaharda
karanlık yere düşen yağmura dikkat çekerlerdi.-

Ve hep yükselen mutluluğu düşünen bizler,
mutlu bir şey yere düştüğü zaman
bizi neredeyse perişan eden
bir duygu yaşırdık.

“Ağıtlardaki meleğin Hristiyanlığın meleğiyle hiçbir ilişkisi yoktur. (Daha çok İslamiyetin meleğiyle ilişkilidir)...O, bizim yapmaya çalıştığımız görüneni görünmeyene dönüştürme eylemini gerçekleştirmiş bir varlıktır. Onun varlığı, görünmeyendeki gerçekliğin daha üst bir düzeyini açığa çıkartır. Bizler hâlâ görüneye takılıp kaldığımızdan, melek korkunçtur bizim için.”

Rainer Maria Rilke

